Divendres, 25 de juliol de 2014
22h - Auditori Espai Ter

Kodô, 'Dadan'

Amb el suport de:

JAPANFOUNDATION
国際交流基金

JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ

DADAN

Toudoufuu, de Tomohiro Mitome

Kaden, de Tamasaburô Bandô

Color, de Masayuki Sakamoto

Biei, de Tomohiro Mitome

Tomoe, de Kodô

Toudoufuu, de Tomohiro Mitome

Biei, de Tomohiro Mitome

Ajara, de Mitsuru Ishizuka

Phobos, de Kenta Nakagome

Mute, de Yosuke Oda

Kusawake, de Yuta Sumiyoshi

Kei Kei, de Yuta Sumiyoshi

Dan, de Kodô-Tamasaburô Bandô

INTÈRPRETS

Kodô. Taiko Performing Arts Ensemble

Yuichiro Funabashi, Mitsuru Ishizuka, Yosuke Oda, Kenta Nakagome, Tsuyoshi Maeda, Rai Tateishi, Ryosuke Inada, Naoya Iwai, Shunichi Kamiya, Ryoma Tsurumi, Kengo Watanabe.

Director artístic: Tamasaburô Bandô | **Disseny de llums:** Kenichi Mashiko | **Director tècnic:** Martin Lechner | **Regidor de llums:** Ayaka Miyanaga | **Regidor d'escenari:** Kazuki Imagai | **Tour manager:** Takashi Akamine | **Assistent de tour manager:** Mio Teycheney.

El batec del Japó

Taiko significa en japonès "tambor gran", però també és el terme amb el qual actualment es coneix un tipus particular de percussió japonesa i els conjunts que la toquen. L'art del *taiko,* antigament lligat a la religió, va més enllà de tocar un tambor, és un camí, una manera de viure, una filosofia. Els intèrprets, si són professionals, necessiten una preparació especial en la qual la formació del cos, amb pràctiques fins i tot d'arts marcials, té tanta importància com la de la ment i la de l'ànima.

Com totes les coses difícils d'explicar, el poder del *taiko* forma part de la mitologia. La seva invenció s'atribueix a la deessa sintoista Ame-no-Uzume-no-Mikoto, la qual va fer servir un barril de sake buit per fer-hi música percudint-lo frenèticament amb els peus per persuadir amb el potent so la deessa de la llum del sol, Ameterasu Ohmikami, a sortir de la cova on s'havia amagat deixant la terra a les tenebres. Tocant de peus a terra, segons les troballes arqueològiques i els estudis antropològics, el *taiko* ja es feia servir al Japó fa més de dos mil anys.

Tanmateix, el *taiko* com el coneixem actualment es creu que va entrar al Japó al voltant dels segles V i VI a través de la Xina i Corea. Precisament d'aquesta època data el *haniwa* (figura de terracota d'ús ritual en enterraments) *Home tocant el taiko,* que es va trobar a Sawa, a la prefectura japonesa de Gunma. Es tracta de l'evidència més antiga que es té del *taiko,* instrument present als palaus per fer *gagaku,* la música cortesana; als camps de batalla, per intimidar l'enemic i marcar el pas de les tropes (sis passes cada cop de tambor); als temples, budistes i sintoistes, per acompanyar les diferents cerimònies; al teatre, per marcar el ritme de les escenes, crear efectes de so i ambient; i a la vida quotidiana de la gent, perquè cada poble tenia un *taiko,* símbol de la comunitat, celebració i mitjà de comunicació. El *taiko* ha estat durant segles el batec del Japó.

Després de la Segona Guerra Mundial, i amb un Japó que havia adoptat obertament la cultura occidental, el percussionista de jazz Daihachi Oguchi va crear el primer grup de *taiko* com els coneixem actualment. Va ser el 1951 quan, a les mans d'Oguchi, va arribar una antiga partitura de *taiko* que el músic no va ser capaç de desxifrar. Amb ajuda, va acabar transcrivint la partitura a la qual va afegir ritmes i amb tambors de diverses mides i afinacions, a fi d'obtenir greus i aguts, va pujar el conjunt en un escenari per crear una forma d'expressió artística nova basada en la tradició i alhora moderna: l'art del *taiko.* La participació d'Oguchi amb el seu grup en els actes culturals organitzats pels Jocs Olímpics de Tòquio de 1964 va ser determinant per popularitzar els grups de *taiko.* Actualment, hi ha més de 5.000 grups de percussió *taiko* al Japó, dels quals només una petita part són professionals i Kodô n'és un dels més destacats.

Dadan, l'espectacle que Kodô presenta aquest vespre, significa en japonès "homes tocant tambors" i amb aquesta obra el grup explora al màxim les possibilitats que ofereixen els instruments de percussió fent servir tambors de totes les mides i formes, i alhora posa a prova els límits físics i tècnics dels seus intèrprets. *Dadan* es va estrenar a Tòquio el setembre de 2009.

Una de les característiques dels tambors *taiko* és que es poden tocar per les dues cares, recobertes de pell sotmesa a una enorme tensió, la qual cosa confereix a aquests tambors una gran sonoritat. La classificació dels *taiko* depèn de la seva construcció, ja sigui amb la pell clavada al cos de la caixa, *Byô-uchi-daiko,* que no es pot afinar, o bé amb la pell tensada per cordes, *Tsukeshime-daiko,* afinables. Els pals amb els quals el colpegen els tambors es diuen *bachi* i són de mides diferents depenent de la dimensió de l'instrument.

En els conjunts de *taiko* cada tambor juga un paper específic. El més utilitzat és el *nagado-daiko,* un tambor tallat d'una sola peça en forma de barril el diàmetre del qual és equivalent a la seva longitud i que té la pell clavada al cos de la caixa. Les seves dimensions són variables i van de 30 centímetres a dos metres. La veu cantant la porta el *chû-daiko,* un tambor mitjà d'uns dos *shakus* (unitat de longitud utilitzada a l'antic Japó) de diàmetre, uns 60 centímetres. I els canvis del ritme els marca el *shime-daiko*, tambors tensats per cordes.

Durant les interpretacions, els percussionistes sovint profereixen crits, *kakegoe,* que serveixen per marcar un canvi de ritme, accentuar un fragment o animar els intèrprets.

Lourdes Morgades

Kodô

El 1971 uns quants joves es van reunir a l'illa de Sado, al Japó, per a crear Sado no Kuni Ondekoza, un grup que servia a a la joventut japonesa com a vehicle per aprendre arts escèniques i les arts tradicionals japoneses. Després del seu debut internacional, el 1975, Ondekoza va començar a destacar com a grup admirat pel públic d'Europa i de l'Amèrica del Nord.

Amb el pas del temps, molts dels membres del grup van començar a sentir que la filosofia i els objectius del líder d'Ondekoza, Tagayasu Den, havien deixat de reflectir la filosofia i els objectius originals del grup. Finalment, Den va deixar l'illa de Sado i es va emportar el nom Ondekoza. Els que van romandre a l'illa es van reorganitzar i van fundar, el 1981, Kodô, paraula que en japonès té dos significats: batec del cor i nens del tambor. Tot i que les actuacions es van convertir en l'objectiu principal del nou grup, la idea inicial del seu líder, Toshio Kawauchi, va ser crear un centre d'estudi de les arts escèniques i tradicionals japoneses, al poble Kodô, que servís d'espai creatiu on els membres del grup poguessin explorar noves possibilitats i interactuar amb artistes d'altres països. Finalment, el somni de fundar la Kodô Village es va convertir en realitat el 1988. I el 1997 es va crear la Kodô Cultural Fundation per contribuir a la implementació de programes d'educació i participació comunitària.

El 1984 la gira *One Earth* es va convertir en l'estendard permanent de Kodô per a dur a terme la missió de transmetre al món el so del *taiko*, els tambors tradicionals japonesos. A mesura que augmentaven, va començar a destacar com a grup admirat pel públic d'Europa i de l'Amèrica del Nord.

El 2011, Kodô va celebrar el seu trigèsim aniversari amb una gira commemorativa pel Japó, l'Amèrica del Nord i Europa. El 2012, Kodô va convidar al cèlebre actor de *kabuki* Tamasburo Bando a convertir-se en el seu director artístic.

Des del seu debut internacional al Festival de Berlín el 1981, Kodô ha ofert més de 3.700 representacions arreu del món. El grup passa quatre mesos de l'any de gira internacional, altres quatre de gira pel Japó i els quatre restants els dedica a assajar i preparar noves peces a l'illa de Sado.

Kodo, Taiko Performing Arts Ensemble debuta al Festival de Torroella.

Tamasaburô Bandô, director

Nascut a Tòquio el 1950, Tamasaburô Bandô és un actor de *kabuki* i el més destacat i aclamat actor especialitzat en *onnagata* (representar personatges de dona) en actiu. Va debutar en un escenari quan tenia set anys i, a més de la seva faceta com a actor, també ha dirigit muntatges teatrals, entre el quals cal destacar les seves versions de *Romeo i Julieta* i *Kaijin Besso.* En el cinema ha participat en un bon nombre de pel·lícules com a actor i també ha fet de director dels films *Gekashitsu* (1992), *Yume no Onna* (1993) i *Tenshu Monogatari* (1995).

La seva celebritat ha traspassat les fronteres del Japó i Tamasaburô Bandô ha estat convidat a treballar amb artistes com el ballarí i coreògraf Mikhail Baryshnikov o el violoncel·lista Yo-Yo Ma, amb el qual va protagonitzar un concert al Suntory Hall de Tòquio ballant la *Suite número 5* per a violoncel sol de Bach. Bandô va assumir la direcció artística de Kodô l'abril de 2012, després de diverses col·laboracions amb el grup, el qual va dirigir el 2003 a la gira *One Earth Tour Special* el 2003.

El govern japonès va atorgar a Bandô el grau de "Representant Important del Patrimoni Cultural Intangible" el 2012. I l'any següent, el govern francès li va donar l'Ordre de les Arts i les Lletres de França.

Tamasaburô Bandô debuta al Festival de Torroella.

Organitza: Patrocinen: Mecenes: Mitjans oficials: Col·laboren: